

21. Odpoveď podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky R. Kaliňáka na interpeláciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky M. Fedora podanú 18. decembra 2015 vo veci sankcií za priestupky na úseku cestnej premávky zasielaných do iných členských štátov EÚ

Podpredseda vlády
a minister vnútra
Slovenskej republiky

Robert KALIŇÁK

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania:		
15 -01- 2016		
Číslo spisu:	PLEDS - 33/2016	
Listy:	3/	Prílohy: -
RZ	ZH	LU

Bratislava 11. januára 2016
Číslo: KM-OPVA-2016/000665

Vážený pán poslanec,

na základe Vašej interpelácie z 18. decembra 2015 vo veci sankcií za priestupky na úseku cestnej premávky, zasielaných do iných členských štátov Európskej únie, si Vám dovoľujem uviesť nasledovné.

V roku 2005 bol prijatý právny predpis Európskej únie v oblasti justičnej spolupráce, a to Rámcové rozhodnutie Rady 2005/214/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie, ktorým sa zaviedol mechanizmus vzájomného uznávania sankcií prevyšujúcich sumu 69 eur. Tento právny predpis bol do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedený zákonom č. 183/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí o peňažnej sankcii v Európskej únii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa uvedeného zákona je však možné odovzdať na uznanie a výkon v inom členskom štáte Európskej únie len také rozhodnutie o peňažnej sankcii, ktoré vydal súd v trestnom konaní.

V roku 2009 zlyhal pokus o prijatie právneho predpisu Európskej únie, ktorý by zabezpečil vymáhanie aj tej finančnej sankcie, ktorá nespadá pod rámcové rozhodnutie, z dôvodu, že nespadá do oblasti trestného práva.

V roku 2011 bola prijatá Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2011/82/EÚ, ktorou sa zjednodušila cezhraničná výmena informácií o deliktach na úseku bezpečnosti cestnej premávky. Predmetná smernica bola z dôvodu potreby zmeny právneho základu v roku 2015 nahradená vecne totožnou Smernicou Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) 2015/413 z 11. marca 2015, ktorou sa uľahčuje cezhraničná výmena informácií o dopravných deliktach súvisiacich s bezpečnosťou cestnej premávky.

Prvá smernica bola prebratá do slovenského právneho poriadku zákonom č. 388/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „zákon o cestnej premávke“). Druhá smernica bola prebratá zákonom č. 430/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o cestnej premávke a ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“).

V roku 2011 Európska komisia a niektoré členské štáty uvítali prijatie smernice 2011/82/EÚ. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky si však už v procese príprav uvedomovalo nedokonalosť tohto právneho predpisu chýbajúcou úpravou vzájomného uznávania a cezhraničného vymáhania finančných sankcií. Štáty ako Francúzsko, Rakúsko,

Belgicko, Španielsko, Spojené kráľovstvo Veľkej Británie dnes žiadajú ďalší krok, ktorým by malo byť zavedenie účinného mechanizmu vymáhania finančnej sankcie v prípade jej nezaplatenia na dobrovoľnej báze, ako aj sankcie, ktoré nie je možné vymáhať podľa rámcového rozhodnutia.

Z predbežného hodnotenia zrealizovaného Európskou komisiou v roku 2015 a z postojov niektorých členských štátov sa ukazuje, že očakávaný priamy prínos, ktorý spočíva v zlepšení bezpečnosti cestnej premávky a zlepšení výkonu finančnej sankcie sa zatiaľ nedostavil, alebo nie je možné ho vyhodnotiť. Nie všetky členské štáty boli schopné aplikovať smernicu od určeného dátumu. V októbri 2015 bolo podľa smernice v mechanizme automatizovaného vyhľadávania údajov o vlastníkovi resp. držiteľovi vozidla zapojených len 18 členských štátov. Vstup do svojej evidencie vozidiel, napríklad neumožňuje ani ten susedný členský štát, ktorého občania najčastejšie vedú motorové vozidlo na území Slovenska. Očakávania vkladané do rámcového rozhodnutia na úseku vymáhania pokút za dopravné priestupky sa nenaplnili. Proces vymáhania podľa rámcového rozhodnutia je neefektívny vzhľadom na jeho komplikovanosť a nákladnosť, na veľký počet pokút a rozdiely v právnych systémoch jednotlivých členských štátov.

Hoci projekt Európskej komisie zameraný na hodnotenie implementácie smernice mal za cieľ zistiť aj podiel pokút zaplatených na základe zaslania tzv. informačného listu, v predbežnom hodnotení prezentovanom v decembri 2015 v Paríži sa len uvádza, že „zdá sa, že 50 % až 80 % pokút uložených cudzincom je zaplatených“, ale bez toho, aby bolo toto tvrdenie ďalej špecifikované. Jediným štátom, ktorý zverejnil podiel pokút zaplatených na základe tzv. informačného listu je Francúzsko, ktoré odhaduje, že pri prvom informačnom liste je zaplatených 65 % až 75 % pokút, pri druhom informačnom liste je zaplatených 25 % až 30 % pokút. Treba brať do úvahy, že Francúzsko má na úseku cezhraničného vymáhania sankcií s niektorými susednými štátmi uzatvorené bilaterálne medzinárodné zmluvy, ako aj iné, kultúrne, právne a socio-ekonomické súvislosti.

S cieľom zefektívniť vymáhanie finančných sankcií aj v súvislosti so vstupom Slovenskej republiky do Schengenského systému bola v roku 2009 zákonom o cestnej premávke zavedená možnosť zadržať vodičský preukaz aj v prípade, ak páchatel' priestupku nezaplatí blokovú pokutu alebo pokutu uloženú rozhodnutím o priestupku. V prípade vodičského preukazu vydaného štátom, ktorý je zmluvnou stranou k Dohode o európskom hospodárskom priestore má táto možnosť význam s poukazom na čl. 11.4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/126/ES o vodičských preukazoch, ktorý ustanovuje, že „členský štát odmietne vydať vodičský preukaz žiadateľovi, ktorého vodičský preukaz bol obmedzený, pozastavený alebo odobratý v inom členskom štáte. Členský štát odmietne uznať platnosť akéhokoľvek vodičského preukazu vydaného iným členským štátom osobe, ktorej vodičský preukaz je obmedzený, pozastavený alebo odobratý na území tohto štátu. Členský štát môže taktiež odmietnuť vydať vodičský preukaz žiadateľovi, ktorého vodičský preukaz je zrušený v inom členskom štáte.“ S poukazom na uvedený právny predpis Európskej únie Policajný zbor v prípade zadržania cudzieho vodičského preukazu podľa § 70 a § 71 zákona o cestnej premávke informuje štát, ktorý predmetný vodičský preukaz vydal, ako aj štát, v ktorom má držiteľ takéhoto vodičského preukazu pobyt, o zadržaní vodičského preukazu.

Zákom č. 68/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o cestnej premávke a ktorým sa dopĺňa zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov bola do právneho poriadku Slovenskej republiky zavedená tzv. objektívna zodpovednosť držiteľa vozidla na niektoré dopravné priestupky. Policajný zbor vykonáva dohľad nad bezpečnosťou

a plynulosťou cestnej premávky v režime objektívnej zodpovednosti od začiatku roka 2014. V súčasnosti sa tento druh dohľadu vykonáva v poloautomatizovanom režime. Na jeho realizáciu sa používajú rovnaké technické prostriedky, ako v režime zodpovednosti vodiča. To znamená, že pri zistení dopravného priestupku môže byť vozidlo zastavené a páchatel' priestupku môže byť okamžite identifikovaný. Vzhľadom na nevyriešené problémy na úseku cezhraničného vymáhania finančných sankcií, je vozidlo evidované v cudzom štáte aj pri výkone dohľadu v režime objektívnej zodpovednosti vždy zastavené, páchatel' je identifikovaný a sankcia môže byť vymáhaná na mieste. V prípade nezaplatenia uloženej finančnej sankcie po splnení všetkých zákonných podmienok je možné využiť možnosť podľa § 71 zákona o cestnej premávke a zadržať vodičský preukaz. Páchatel' je následne oboznámený so všetkými možnosťami, ako vykonať platbu pokuty s možnosťou vrátenia zadržaného vodičského preukazu. Rovnaký postup sa aplikuje aj pri nezaplatení pokuty uloženej na základe rozhodnutia o priestupku. Uvedený postup sa považuje za dostatočne efektívny. Za obdobie rokov 2013 - 2015 bolo uhradených 61,7 % z celkového počtu pokút uložených cudzincom v tomto období.

V súčasnosti v záujme efektívnosti a s poukazom na neuspokojivý stav cezhraničného vymáhania finančných sankcií za dopravné priestupky Policajný zbor nevyužíva možnosť danú v § 61 zákona o priestupkoch, a to zasielanie tzv. informačných listov vlastníkom, resp. držiteľom vozidiel evidovaných v iných členských štátoch. Situácia sa však postupne zmení, keď sa bude dohľad v režime objektívnej zodpovednosti vykonávať plne automatizovaným spôsobom.

S úctou

Vážený pán

Martin FEDOR
poslanec
Národnej rady
Slovenskej republiky

Bratislava

Na vedomie: Peter Pellegrini, predseda Národnej rady Slovenskej republiky